

Meglepő rokonság

Az élet úgy hozta, hogy másfél év alatt három nagyszülőm is eltávozott az élők sorából. Gyakorta kilátogattam a temetőbe, virágot tettem a sírokra, megkerestem dédszüleim és a távolabbi rokonok sírját is. Gyerekként meséltek nekem a múltból, hogyan éltek a szüleikkel, milyen is volt akkoriban egy gyerek élete. Ezeket a történeteket mindig érdeklődve hallgattam, aminek úgy láttam nagyon örülnek. Egyedül apai nagyapám nem mesélt a gyerekkoráról, a szüleiről. Gyakran tett náluk látogatást nagyapám egyik testvére, aki később nálunk is gyakori vendég lett. Azt azért furcsának találtam, hogy a neve nem egyezik a nagyapáéval, de igazából nem értettem a jelentőségét.

A családnevemmel azonos nevű elhunytak sírjánál elidőztem sokszor, hátha rokonok lehetettek, vajon, hogy élhettek? Különösen egy sír volt érdekes nekem, ami érdekes módon, mindig utamba került. Valami furcsa érzés lett rajtam úrrá, hogy nekem ehhez a sírhoz valami közöm van.

Jóval később, már az internet világában megkeresett egy azonos családnevű hölgy, hogy leszármazottja vagyok-e édesapámnak? Igen, természetesen. Sokan voltak az én családnevemmel egy családfakutatásban. Csupa rokonok, édesapám révén. Hamar kiderült, hogy az a bizonyos sír, ami engem furcsa módon mindig megállított, az én apai dédnagyapám sírja, csak a második feleségével van ott a végleges nyughelye.

Aztán kérdezgettem idősebb rokonokat, akik még tudtak valamit hallomásból, így született meg ez a történet.

Az asszony ránézett a kicsi ablakra, ami már mutatta a hajnal fényeit. Körbenézett a csöppnyi szobán, aludtak még a gyerekei. Ötöt hozott a világra, de csak három maradt életben. Vasárnap templomból jövet mindig megkeresi a sírokat. A legidősebb Palika, aztán Gyuri és Róza, ők maradtak vele az apjuk távozása után.

Férje, Bálint nagyakarátú ember volt. Mindennek úgy kellett lennie, ahogy azt ő parancsolta. Az asszony amikor hozzáment feleségül, örült, hogy egy dolgos, szép szál férfi lett a párja. Nagyanyja sorolta neki a regulát: ne legyen kocsmás, kártyás, ne forgolódjon más szoknyák után a párod, olyat válassza lányom, akkor nagy baj nem lehet! Ezek a dolgok rendben is voltak a férjével. Nem könnyen, de meg is éltek, a kis földek eleget termettek, hogy reménykedjenek abban, majd egy kicsit jobb lesz.

A két fiút hamar munkára fogta az apjuk, Bözsi sírva könyörgött, ne hajtsa már őket, hiszen még gyerekek. Minden szó hiábavaló volt, még jó, hogy őt meg nem verte, bár néha nem sok hiányzott hozzá.

Most már megnyugodott emiatt, de a szégyen emésztette, lehajtott fejjel ment, ha emberek között akadt dolga. Az öregasszonyok összesúgtak a háta mögött, volt aki kárörvendve, más együttérzően.

Hiszen szép lány volt a Bözsi, amikor a Bálint megkérte. Magas, szőke haját koszorúba fonta, szép kék szemei világítottak napbarnította arcából. Nevetve, összefogódkodva mentek a kis falu főterére vasárnaponként, a legények meg mindig megnézték őket. Aztán ha bál volt, ott lehetett ismerkedni. Velük is így kezdődött ez, a fiatal lány büszke volt jóképű udvarlójára. Anyja faggatta.- Na lányom, hogy, mint lesz? Beköti-e a fejedet a legény?

Be, persze bekötné, de ő még habozik. Az anyja meglepődött. Mert ugye a lánynak akkor kell menni, ha kéri!- Mi lelt téged, te lány? Nehogy már valaki elcsavarja a fejedet, a szerelem hamar elillan, aztán maradsz magadra egy gyerekkel.

Ez nem volt újdonságnak Bözsinek, mert egyik barátnője is így járt. Na, hát ő nem fog így járni. Csak tudja anyám, olyan furcsa ember ez a Bálint! Egyszer szépen beszél, kedveskedik, másszor meg durva, mint a pokróc. Sokat dolgozik a legény, lányom, ha megszületik az első fiú, kezes bárány lesz az! Több testvére volt még otthon, nem lehetett kenyérpusztító. Megkérte Bálint és megvolt a szerény lakodalom. Amikor kijöttek a templomból, eleredt az eső, igazi nagy áztató eső. Megint súgdostak, ha esik ilyenkor, az új asszony sokat fog sírni.

Bözsi nem tudott a férje kedvére tenni, mindig szólítgatta, ezt nem így, azt nem úgy kell. Persze az asszony tudta, hogy ez nem igaz, hiszen szolgált ő nem egy háznál, mindenhol meg voltak vele elégedve. Megszületett két fiú, aztán egy lány, majd újabb két fiú. Olyan észrevétlenül távoztak a világból, amilyen csendben, szinte restelkedve ahogy világra hozta őket az anyjuk.

Aztán Bálint elmaradozott esténként, nem ment haza idejében a földekről, pedig az asszony nagyon igyekezett a vacsorával. Mindig megvárta, de sokszor megkapta, hogy nem kell a főztje.

Igazából a sértettség mellett volt ebben jó is, mert másnap a három gyerek többet ehetett. Aztán amikor ez már fél éve így ment, elgondolkodott, vajon mit és hol eszik az ura? Az anyja már nem él, az apja maga is alig keresi meg a betevőt.

Éppen tejet, túrót vitt a tanítóéknak, amikor egy gyerekkori lánypajtása mellé szegődött. Kérdezte, hogy mint vannak, tudta, hogy a két kicsi meghalt nem is olyan régen. Mari megkérdezte egyenesen, te Bözsink, jó ember a Bálint?

Sosem beszélt erről senkinek, de feltörtek a könnyei és elmondta, miféle élete van neki. Gonosz ez az ember, Mari, nem tudom miért vett el engem, a főztömet se eszi! Még a gyerekeit sem szeret!

Erre a másik asszony nagyon elgondolkodott. Idefigyelj, nincs az lesoványodva, azt az embert valaki eteti! Bözsi szeme elkerekedett, a mai ínséges időkben ki csinálna ilyet? Ki?! Az, aki magának akarja, jött a válasz. Istenem, hogy ő erre nem gondolt, hát persze, ez csak így lehet! Mari azt mondta, ne tegyen semmit, majd ő megtudja, mi az igazság.

Minden a megszokott rendben folyt, amikor megjött a gazda, levette a csizmáját, aztán kiment az istállóba aludni. A gyerekek ekkor már régóta aludtak, de nem is hiányolták az apjukat, egy kedves szava sem volt hozzájuk. Örültek, ha nem kaptak verést, mert az okát azt nem lehetett tudni, mikor, miért mivel szolgáltak rá.

Jó egy hét múltán megjelent Mari. Na, tudom már ki eteti az uradat, akarod-e tudni? Nem is tudta Bözsi, mit feleljen, csak azt, hogy az ura most még jobban megalázta, ha ez igaz.

Na, a Fehér Herminékhez jár, annak apja már nincs, egyes lány, van földjük, pénzük is. Az anyjával lakik, de kérője nem akad neki. Hiszen sánta az ártatlan és lánynak már öregecske. Úgy tűnik a Bálint bele van habarodva. Aztán azt meg ki tudja, a földekbe, a takaros házba vagy a csúnyácska lányba?

Bözsiből felszakadt valami rettenetes mélyről jövő zokogás, hogy még ezt is át kell neki élnie? Miért is hallgatott az anyjára? Mari azt is tudni vélte, hogy a bába, aki neki keresztanya, járt náluk. Ne, sírj, ha várandós Hermin, akkor megszabadulsz az embertől, annál, ami most van, csak jobb lehet minden.

De hát hogyan lehet az, hogy eldobja a feleségét, akit maga választott, öt gyereket szült neki és agyonra dolgozta magát mellette? Jaj, Istenem, miért is kellett az anyjára hallgatnia?! Bözsi nem vádolta Hermint a történetek miatt, hiszen emlékezett még akorról, amikor nagyon kedvesen bánt vele az embere. Na, meg aztán nem is akármilyen kinézetre, bár

Bözsi már nem is akarta látni. Ekkor valami dac kezdett benne munkálni, hogy őt ne lássa senki összetörtnek, szomorúnak, fel kell nevelnie a gyerekeket ők a legfontosabbak.

Elment az anyjához. Lányom, az asszony dolga, hogy túrjon, és azért van a köténye, hogy azzal sok mindent eltakarjon! Ha szereti az urad azt a másikat, ne törődj vele, majd vége lesz. Igen, de Bözsi ezt már végképp nem akarta. Óhosszá ne jöjjön vissza, elég volt a pokróc természetéből, a gyerekek ok nélküli veréséből. Ő nem szereti, sohasem szeretete igazán, ezt az anyja is tudta.

Lassan teltek a hetek, este Bálint megjött biztosan jól lakottan, aztán kiment aludni.

Hamarosan a jegyző hívatta Bözsit, ismerte jól, mert volt náluk cseléd. Csóválta a fejét, hát te lány, miféle embered van neked? El akar válni tőled, még ki is keresztelkedik, mert mást akar feleségnek! Bözsi nem lepődött meg, azt felelte, ha ezt engedi a törvény, jobb is ha ez így lesz. Ezután Bálint már nem járt haza. Bözsi minden neszre összerezsent, csak nem az ura az? Aztán Mari hozta a híreket, hogy Hermin már jó ideje nem jár ki az utcára, templomba se, mert gömbölyödik. Bálint az apjánál húzta meg magát, de egész nap a jövődöbeliéknél dolgozott, mint a magáiban. Bözsi nem boldogult a kis földekkel, kénytelen volt keresni napszámot. Mari bátyja megövezgyült, elvállalta, hogy felesben műveli a földeket.

Megtörtént a válás, Bözsi ezt úgy élte át, mintha álmodna, mintha nem is ő lett volna a tárgyaláson. Szerencsére a jegyző kiállt mellette és megvédte Bálint hamis vádjai alól.

Így a kicsi ház, a kevés földecske megmaradt a csonka családnak. A gyerekek örültek, nem hiányolták az apjukat. Sokat nevettek, viccelődtek, anyjuk megnyugodott és visszatért a lánykori régi, vidám, nevetős énje.

Megvolt az esküvő, Hemin állapota miatt csak igen szűk körű. Amint megszületett a gyerek, egy fiú, Bálint végig szaladt a parasztszekérrel, két szép lóval a falun, hogy fiam született! Az emberek behúzták a kapukat, nem törődtek vele. Megvetették, sajnálták a három eldobott gyereket, a dolgos, még mindig szép fiatalasszonyt. Bizony, kilógott a lóláb, a föld kellett, a vagyon, nem Hermin, csak ugye mutatni kell a világ felé. A gyerekek, ha meglátták valahol, ahogy tudtak szaladtak előle. Azért ők is hallgatták a felnőttek beszédét, hogy az apjuk másik asszonyért ment el, meg a vagyonért és neki most fia született, ők nem számítottak, csak a másik asszonyé, aki elvette tőlük az apjukat.

Aztán húsvétkor látogatója jött Bözsinek. Szépen felöltözve, fényes csizmában. Mari bátyja, Ferenc volt az. Kint várakozott két kisfia, még nem voltak tíz évesek sem. Persze Bözsi

őket is behívta. A kétféle gyerekek összekeveredtek, jól eljátszottak. A két felnőtt összenézett. Ezután Ferenc miután végzett a munkával, kapott vacsorát, amit nem győzött dicsérni, de még a fiúcskáknak is küldött Bözsi.

Eltelt egy év is, nagyon jól megértették egymást, a felnőttek, a gyerekek is. Bözsi már nem rettegett, éjszakénként nem félt a neszekről. De ha az úton meglátta a büszke volt férjét, parádézni a lovaskocsin, elfogta a keserűség.

Nemsokára Ferenc megkérte a kezét, egyik özvegy, másik elvált, ismerik egymást, nem jó egyedül élni, aztán a gyerekeknek apa is, anya is kell.

Azért a gyakorlati dolgok mellett szerepet játszott a kölcsönös vonzalom, szerelem.

Három közös gyerekük született, akiből kettő érte meg a felnőttkort. Szépen, békességben, szeretetben éltek, míg Bözsit egy tüdőgyulladás el nem vitte. Ferenc felnevelte a gyerekeket becsülettel.

Bálint és Hermin sok évet éltek együtt, négy gyerekük született. A történet vázlatos ismerete után kezdtem nagyapámat megérteni. Bár mindig mosolygósan tekintett a világba, de egy ilyen gyerekkor mély nyomot hagyott benne. Dédnagyanyám biztosan szép fiatalasszony lehetett, de megtörte a sok megaláztatás.

Mindig szívesen fotóztam és kikerült a sír fotója egy közösségi oldalra. Egy leszármazott tiltakozott, vegyem le a képet, mert ezek az ő nagyszülei. Levettem, de megírtam neki, hogy aki az ő nagyapja, az az én dédnagyapám!

Kicsi a világ, sosem lehet tudni mit rejt a múltnak a mély a kútja, amibe néha talán nem jó túl mélyre nézni.